

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Sundhedsprofil for Bornholms regionskommune 2021 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer

5. maj 2022

Maj Bekker-Jepesen og Cecilie Toxværd

Cathrine Juel Lau, Marie Holm Eliassen, Marie Stjerne Grønkjær, Maj Bekker-Jepesen, Cecilie Goltermann Toxværd, Nina Gøtzsche, Maria Helene Jacobsen og Anne Helms Andreasen

Præsentationen i dag

Del 1: Sundhedsadfærd og risikofaktorer

- Trivsel og mental sundhed, rygning og alkohol, kost, fysisk aktivitet, overvægt og søvn

Del 2: Kronisk sygdom

Del 3: Ulighed i sundhed

Del 4: Motivation og forebyggelse

- Motivation for adfærdsændring
- Forebyggelse af uhensigtsmæssig sundhedsadfærd

Sundhedsprofilen kan bruges som planlægningsredskab i indsatsen for at forbedre folkesundheden i kommuner og region.

Profilen giver indblik i hvilke sundhedsområder og befolkningsgrupper der skal prioriteres i det sundhedspolitiske arbejde.

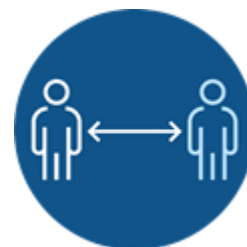
Del 1: Sundhedsadfærd og risikofaktorer

- Femte sundhedsprofil i Region H
- Sundhedsprofil 2021 består af:
 - Rapport om sundhedsadfærd og risikofaktorer
 - Rapport om kronisk sygdom
- Rapport, nøgletalspublikation og webmateriale på regionh.dk/sundhedsprofilen

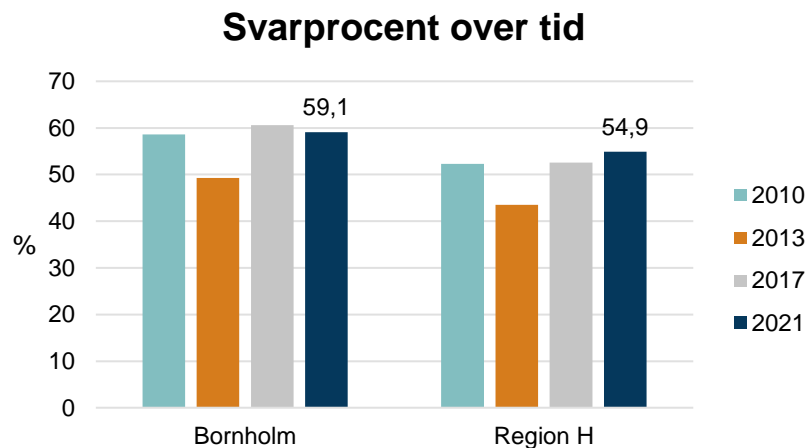
Sundhedsprofil 2021 i en COVID-19 tid

- Dataindsamling under "2. nedlukning": restriktioner, forsamlingsforbud, lukket natte- og restaurationsliv, hjemsendelse mm.
- Resultaterne skal ses i lyset heraf og udviklingen siden 2017 skal tolkes med forsigtighed
- Værdifuldt indblik i borgernes trivsel, sundhed og sygdom i foråret 2021

Datagrundlaget

- Spørgeskemaundersøgelse i foråret 2021 blandt borgere over 16 år
 - 56.245 besvarelser i Region H (54,9 %)
 - 1.447 besvarelser på Bornholm (59,1 %).
- Registerdata

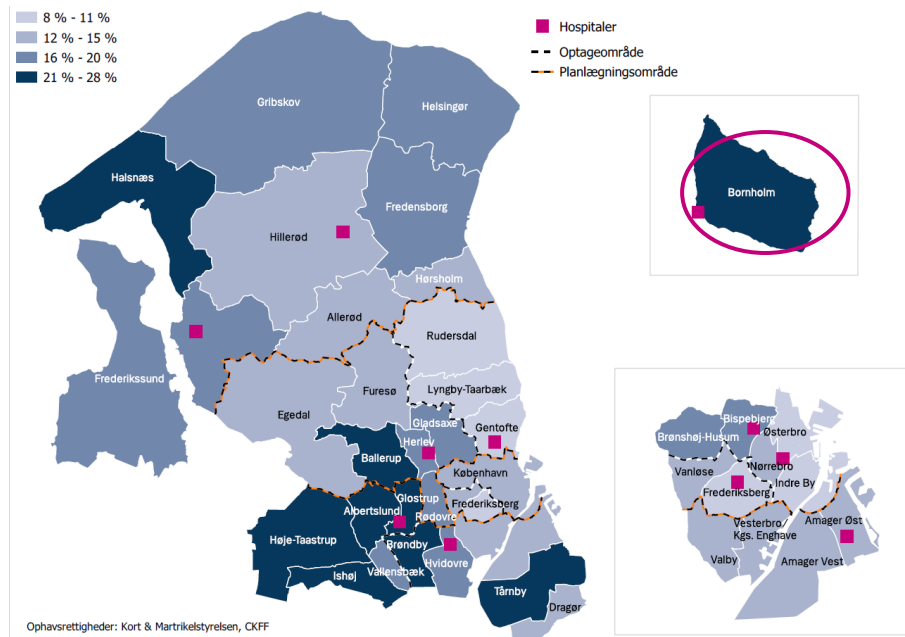

Elektroniske besvarelser:

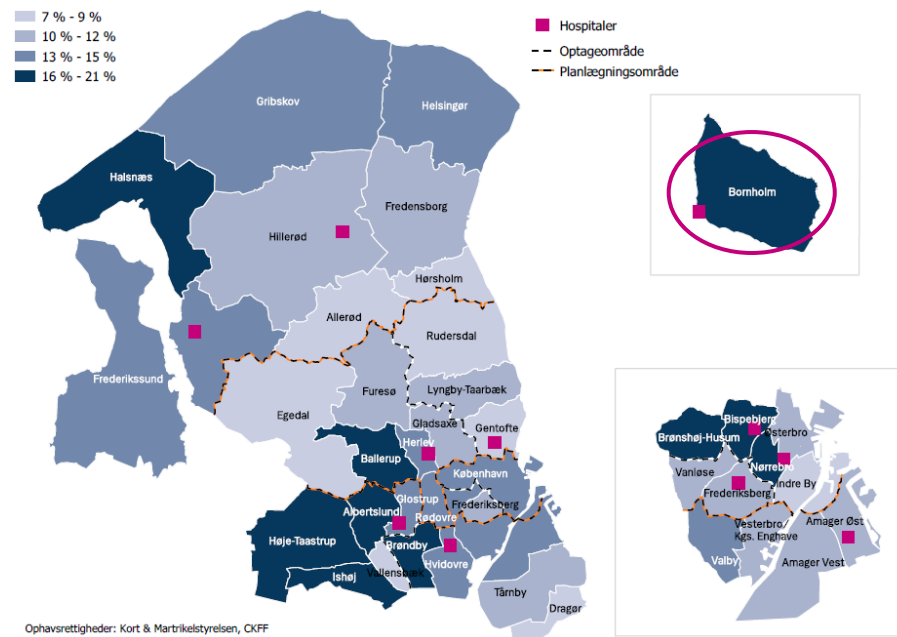
2010 = 18 %
2013 = 30 %
2017 = 78 %
2021 = 81 %

Populationen

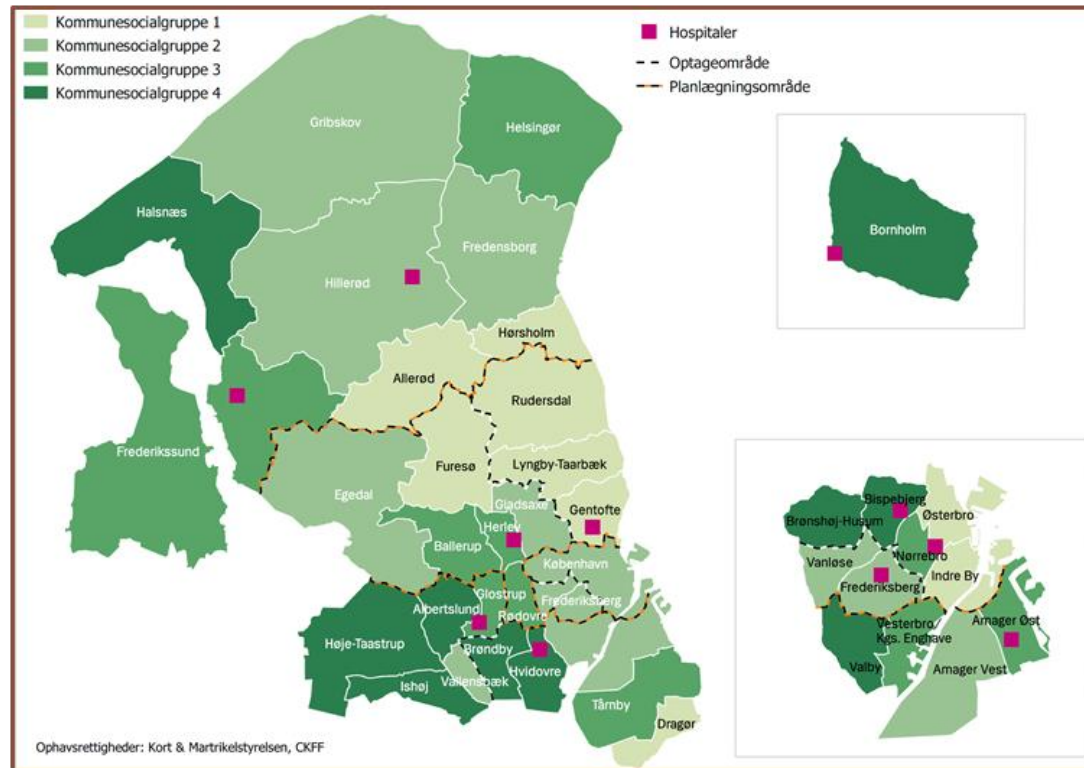
Andel med grundskoleuddannelse
27 % på Bornholm
16 % i Region H

Andel udenfor arbejdsmarkedet
21 % på Bornholm
13 % i Region H

Kommunesocialgrupper

Bornholms regionskommune er i **kommunesocialgruppe 4:**

- Høj andel med kort uddannelse
- Høj andel uden for arbejdsmarkedet
- Lav gennemsnitlig bruttoindkomst

→ Forventeligt at borgerne er **usundere** end gennemsnittet

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Resultater

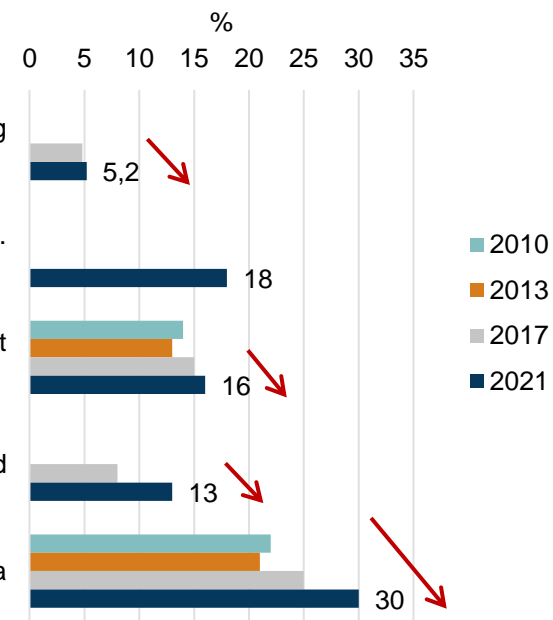
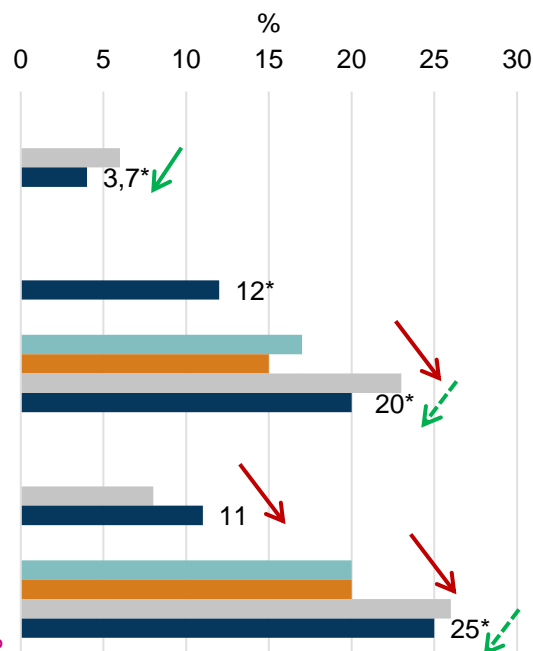
Livskvalitet, helbred og mental sundhed

Bornholm

RH

Ældre

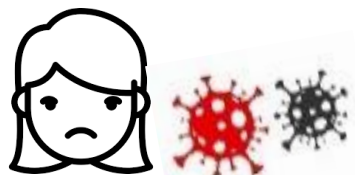
Unge

Livskvalitet, helbred og mental sundhed 2021- Det ser **bedre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

Dårlig eller meget dårlig livskvalitet 3,7 % (5,2 %)

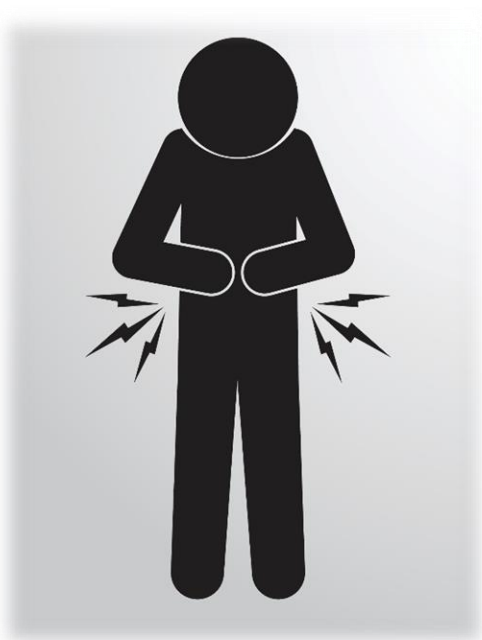

Meget dårligere livskvalitet som følge af COVID-19 pandemien 12 % (18 %)

Stress 25 % (30 %)

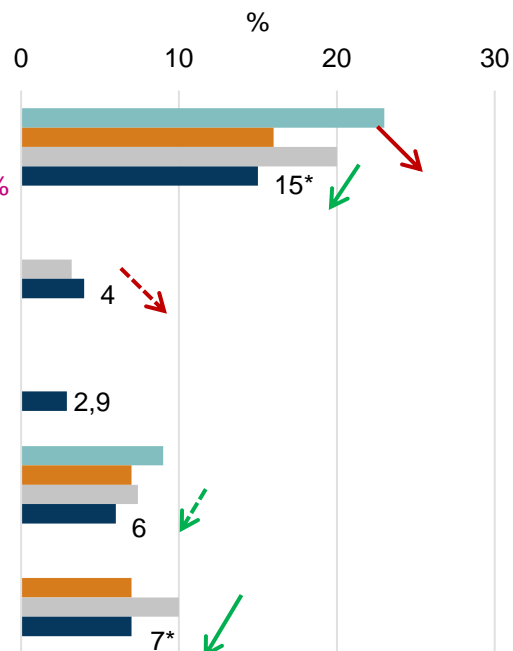
Livskvalitet, helbred og mental sundhed 2021 - Det ser **værre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

Mindre godt eller dårligt selv vurderet helbred 20 % (16 %)

Rygning og alkohol

Bornholm

35-64 år
Daglig rygning
35-64 år: 20 %

Brug af e-cigaretter (dagligt eller lejlighedsvist)

16-34 år: 10 %

Brug af røgfri tobak og/eller nikotinposer (dagligt eller lejlighedsvist)

16-34 år: 8 %

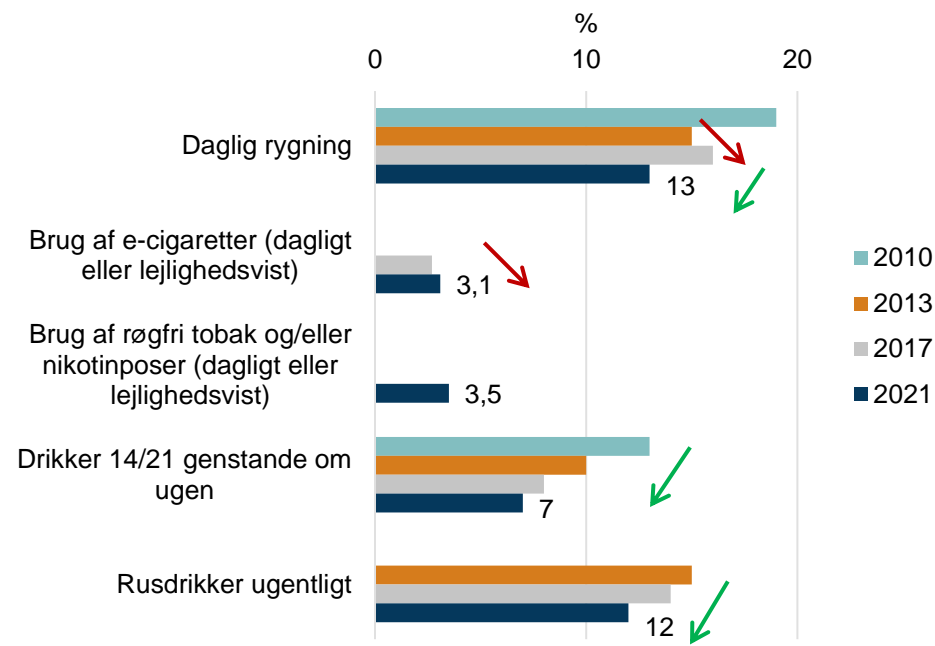
Drikker 14/21 genstande om ugen
65+ år: 8 %

Rusdrikker ugentligt

Unge

Ældre

RH

Daglig rygning

Brug af e-cigaretter (dagligt eller lejlighedsvist)

Brug af røgfri tobak og/eller nikotinposer (dagligt eller lejlighedsvist)

Drikker 14/21 genstande om ugen

Rusdrikker ugentligt

2010
2013
2017
2021

LUKKET PGA. COVID-19

Alkohol 2021 - Det ser **bedre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

Rusdrikker 7 % (12 %)

Andelen er faldet i alle aldersgrupper fra 2017 til 2021

Rygning 2021

Det ser **værre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

OBS UNGE

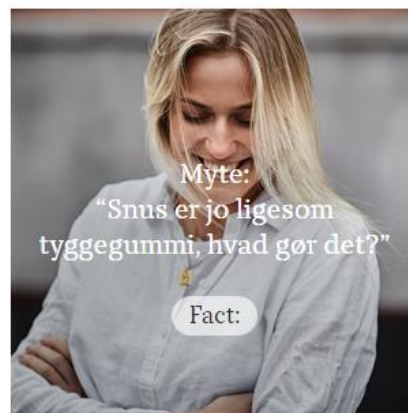
Andelen af unge mellem 16-34 år som **bruger e-cigaretter** er steget fra 3 % i 2017 til 10 % i 2021 (4 % i Region Hovedstaden i 2021)

Andelen af unge mellem 16-34 år som **bruger røgfri tobak/nikotinposer** er 8 % i 2021 (8 % i Region Hovedstaden i 2021)

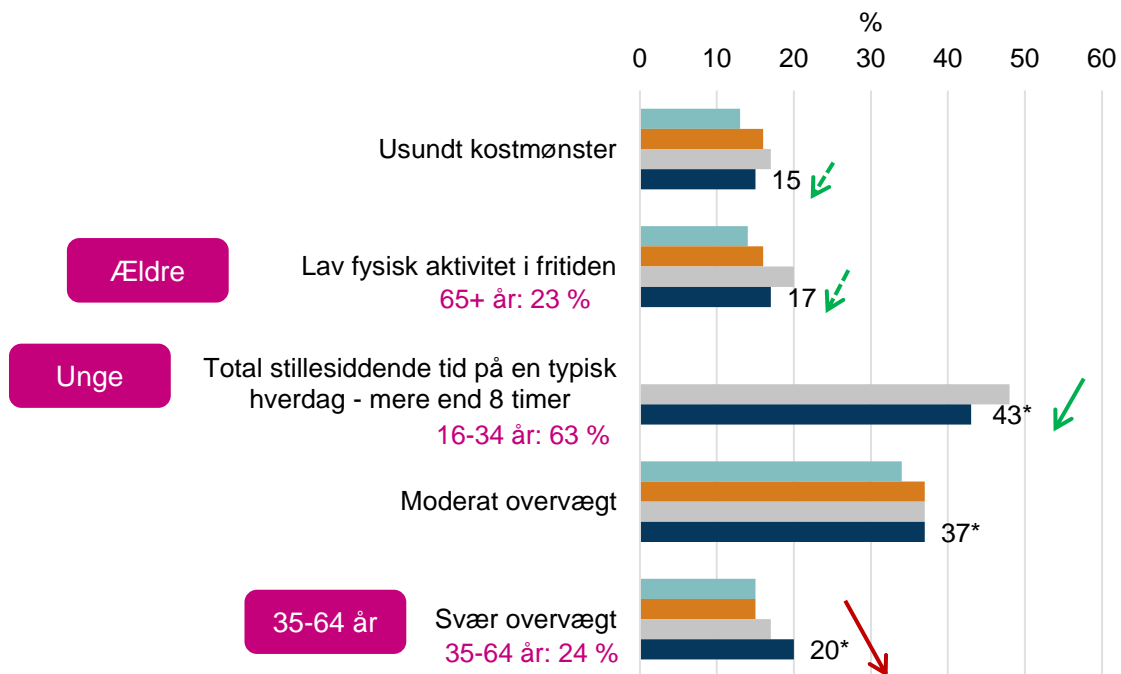

Siden henvender sig til:
Forældre
Medarbejdere på ungdomsuddannelser
Trænere og ledere i Idræts- og fritidslivet
Kommuner

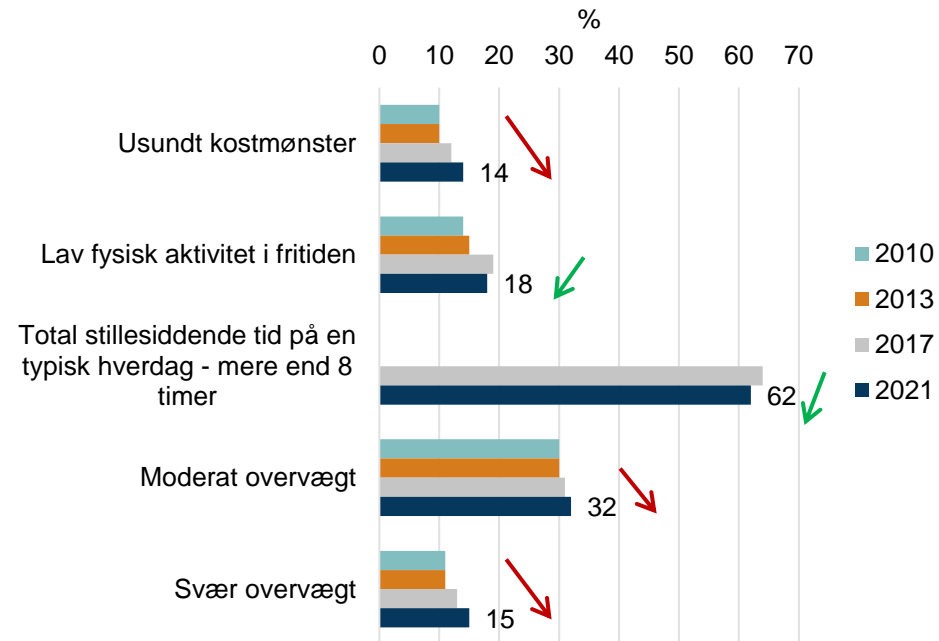

Kost, fysisk aktivitet og overvægt

Bornholm

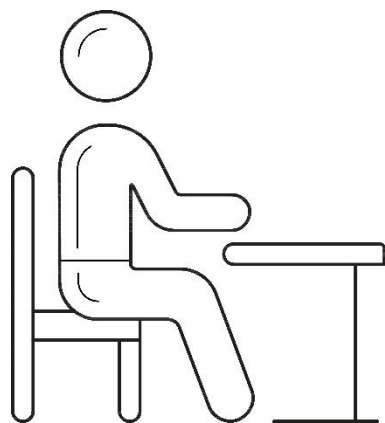

RH

Stillesiddende tid 2021

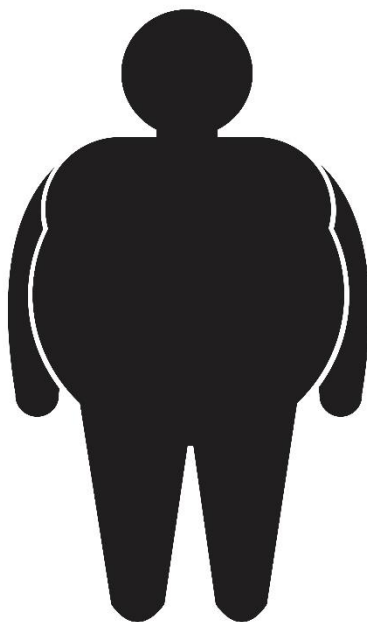
Det ser **bedre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

Stillesiddende tid på en typisk hverdag – mere end 8 timer (arbejde, skærmtid, socialt samvær og transport) 43 % (62%)

Overvægt 2021

Det ser **værre** ud på Bornholm – sammenlignet med **regionsgennemsnittet**

Moderat overvægt	37 %	32 %
Svær overvægt	20 %	15 %
<u>Samlet</u>	<u>57 %</u>	<u>47 %</u>

UDVIKLING: Andelen med svær overvægt på Bornholm er:

- Særligt steget blandt borgere mellem 35-64 år (2017: 18 %; **2021: 24 %**)
- Faldet blandt borgere mellem 16-34 år (2017: 17 %; **2021: 13 %**)

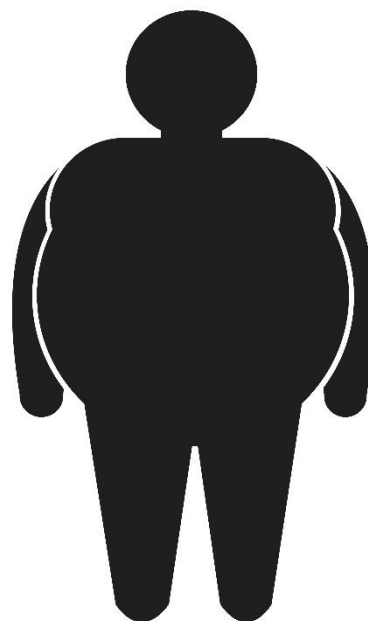
Svær overvægt

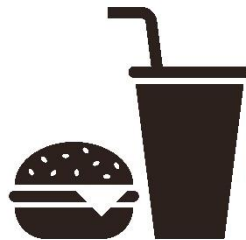
Dårlig eller meget dårlig livskvalitet

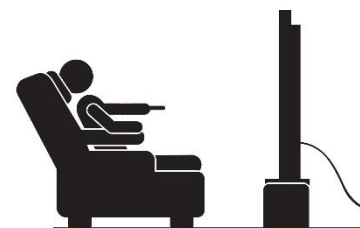
Mindre godt eller dårligt selv vurderet helbred

Smerter (mere end 40 %)

Usundt kostmønster

Lav fysisk aktivitet i fritiden

Søvn i 2021

Meget generet af søvnproblemer 12 % (14 %)

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

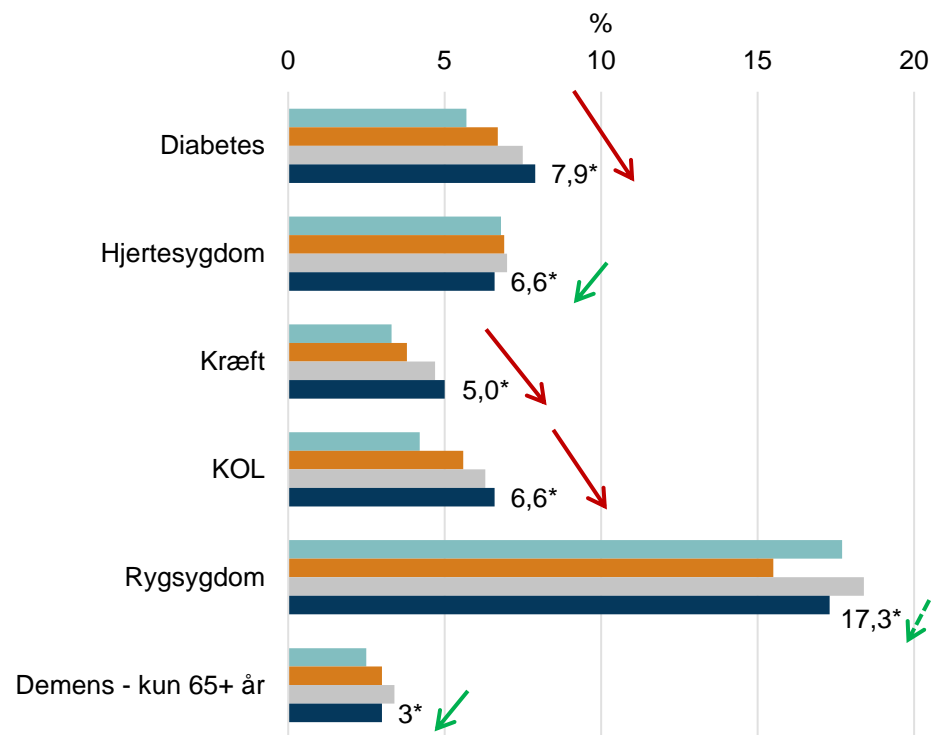

Kronisk sygdom

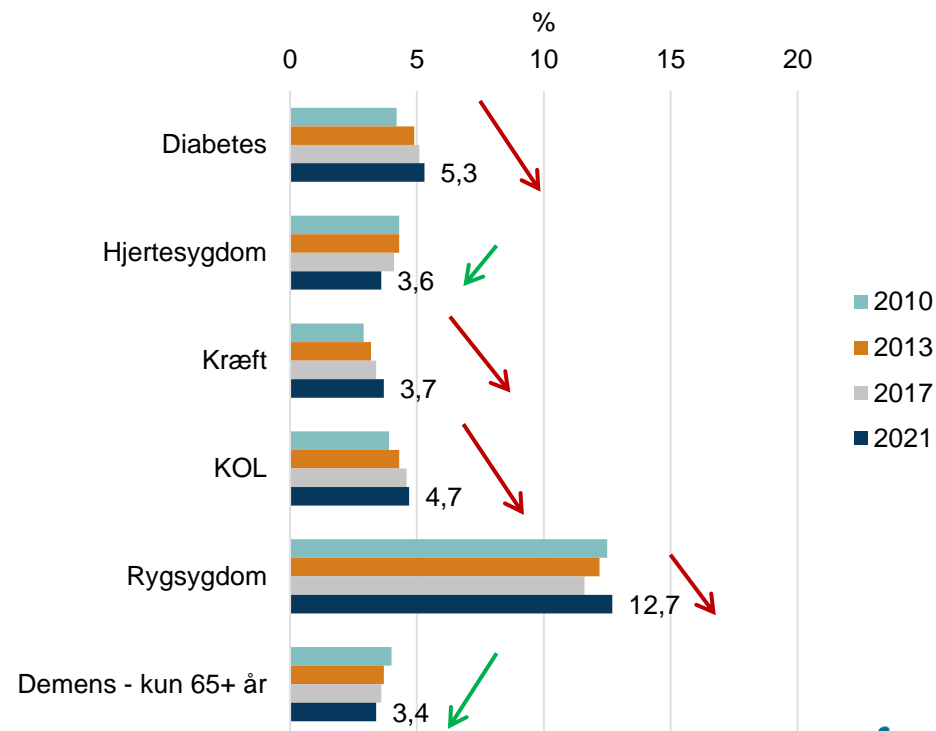

Kronisk sygdom

Bornholm

Region Hovedstaden

Kronisk sygdom

Det ser **værre** ud på Bornholm – sammenlignet med regionsgennemsnittet

Diabetes 7,9 % (5,3 %)

En af de højeste forekomster i RH

Hjertesygdom 6,6 % (3,6 %)

Største forekomst i RH

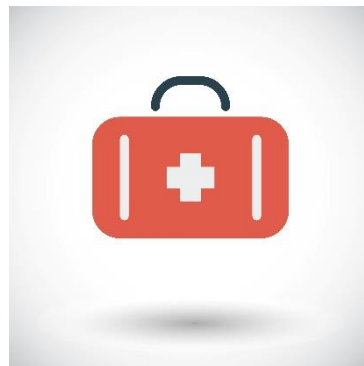
Kræft 5 % (3,7 %)

KOL 6,6 % (4,7 %)

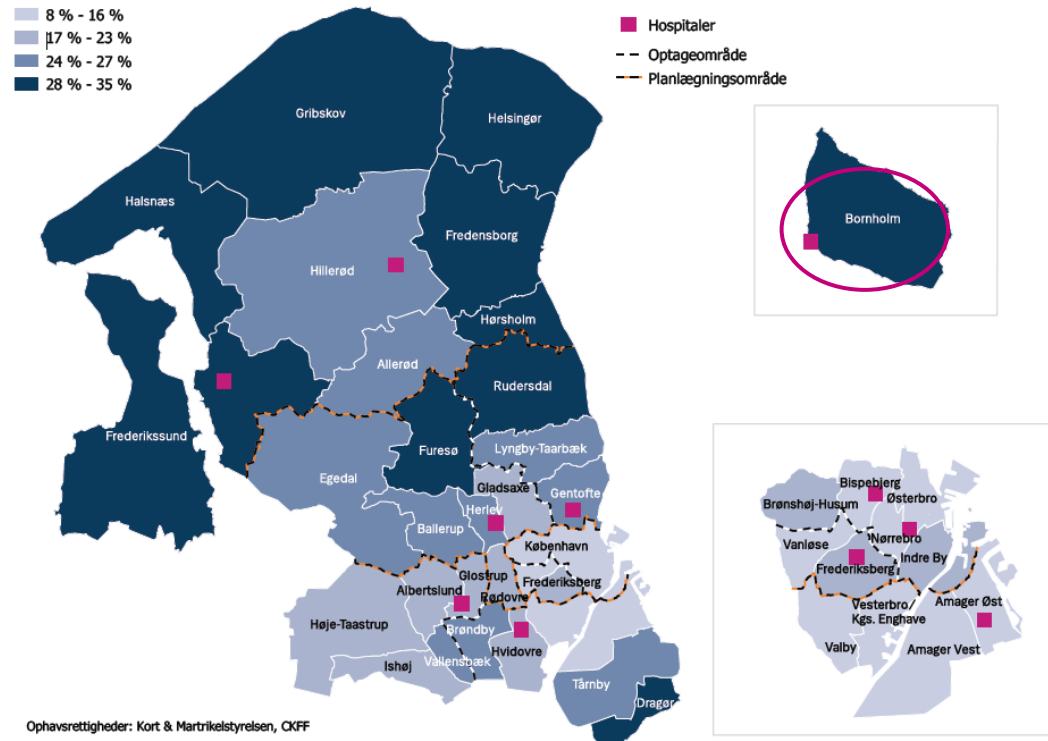
En af de højeste forekomster i RH

Ryg sygdom 17,3 % (12,7 %)

En af de højeste forekomster i RH

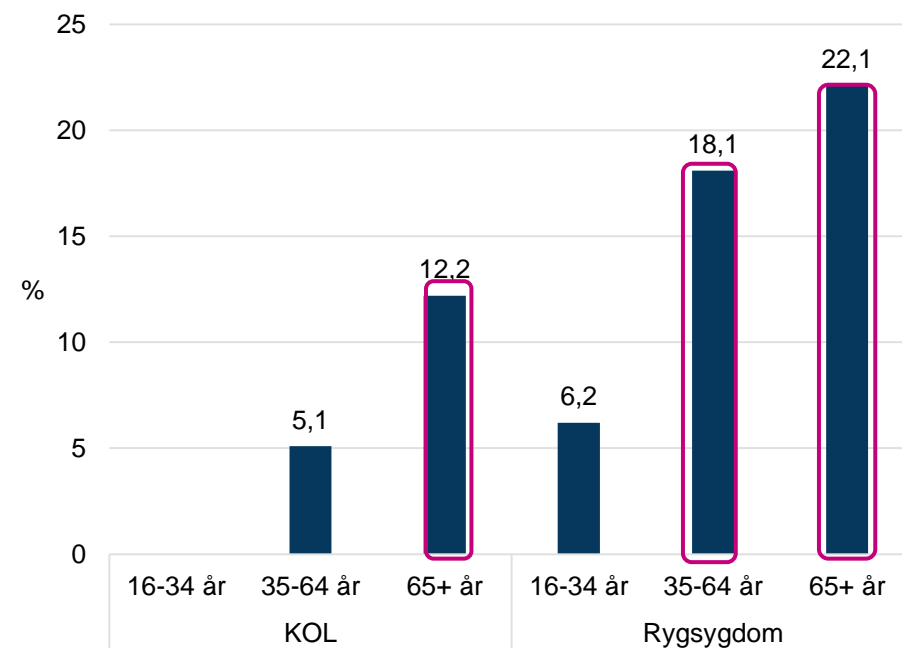
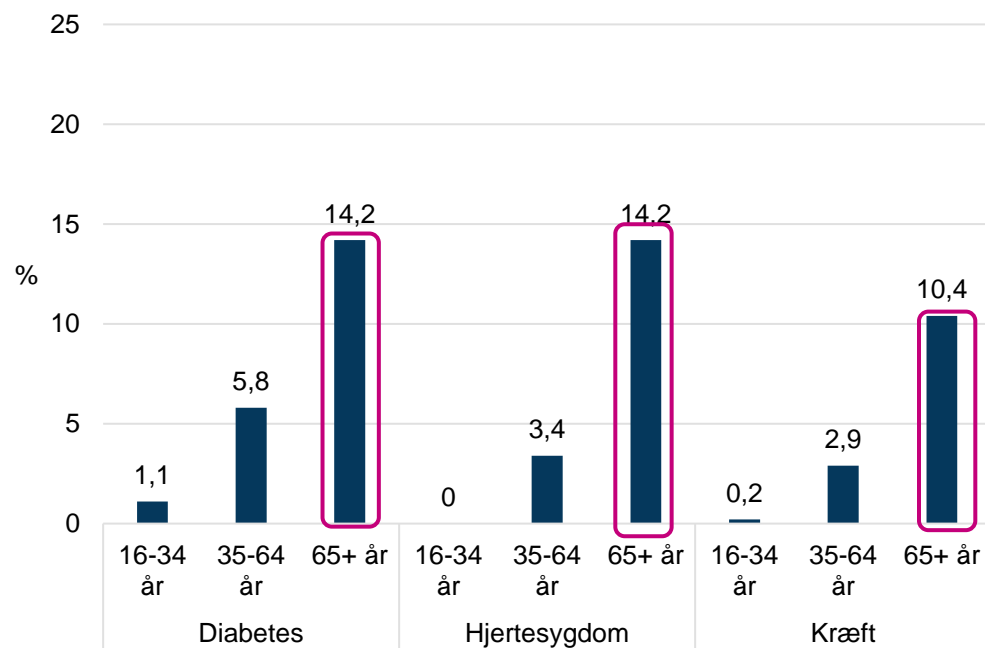

Andel 65+ årige

Andel 65+ årige
35 % på Bornholm
21 % i Region H

Kronisk sygdom på Bornholm 2021 fordelt på aldersgrupper

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

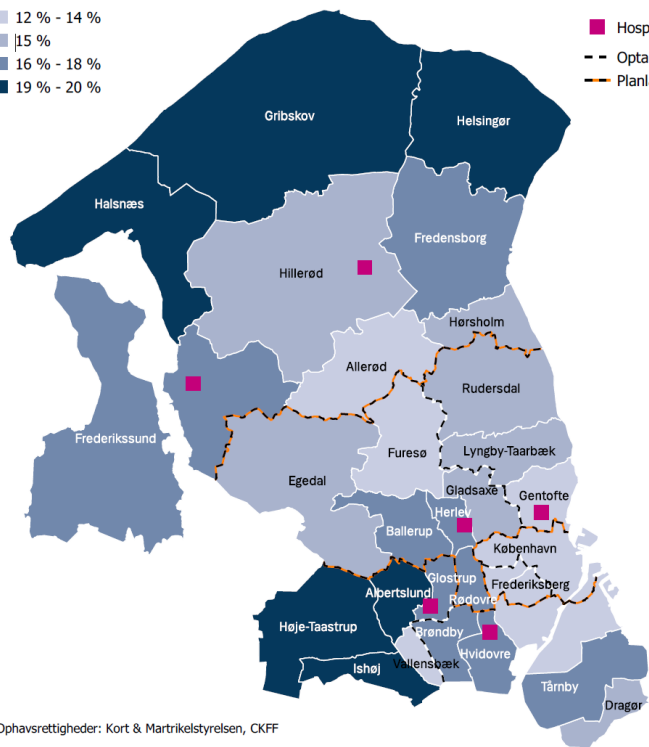

Ulighed på tværs af geografi og sociale faktorer

Geografisk ulighed

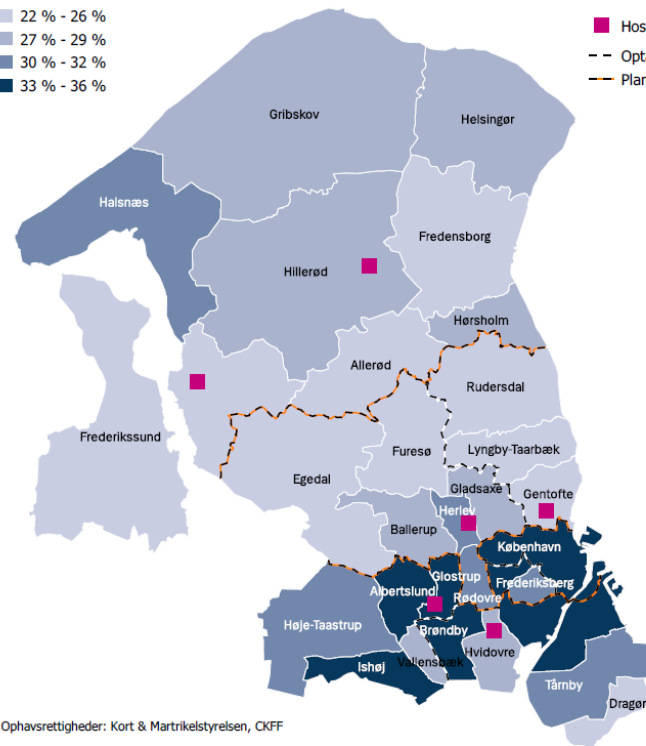
- 12 % - 14 %
- 15 %
- 16 % - 18 %
- 19 % - 20 %

Ophavsrettigheder: Kort & Matrikelstyrelsen, CKFF

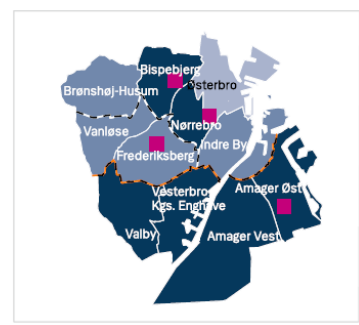
Mindre godt eller dårligt selv vurderet helbred
 20 % * på Bornholm
 16 % i Region H

- 22 % - 26 %
- 27 % - 29 %
- 30 % - 32 %
- 33 % - 36 %

Ophavsrettigheder: Kort & Matrikelstyrelsen, CKFF

Høj score på stressskalaen
 25 * % på Bornholm
 30 % i Region H

Social ulighed, Region H – 2021

”Klassisk” social ulighed

Stress

Meget generet af søvnproblemer

Mindre godt/dårligt selvvurderet helbred

Daglig rygning og brug af e-cigaretter

Svær overvægt

Usundt kostmønster

Begrænset fysisk aktivitet

Dårlig/meget dårlig livskvalitet – generelt og som følge af COVID-19

Ensomhed

Drikker over 21 genstande om ugen for mænd

Omvendt social ulighed

Tegn på problematisk alkoholforbrug

Total stillesiddende tid på en typisk hverdag ≥ 8 timer

Drikker over 14 genstande om ugen for kvinder

Foto: Colourbox

Social ulighed, Region H – Udvikling:

”Klassisk” social ulighed

Omvendt social ulighed

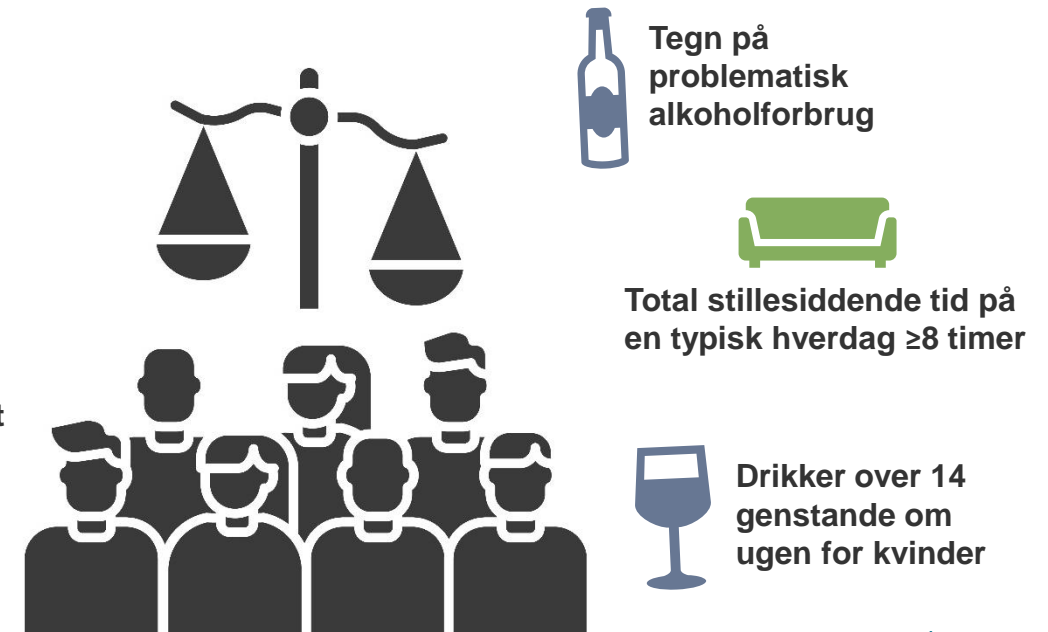

Foto: Colourbox

Social ulighed, Region H – Udvikling:

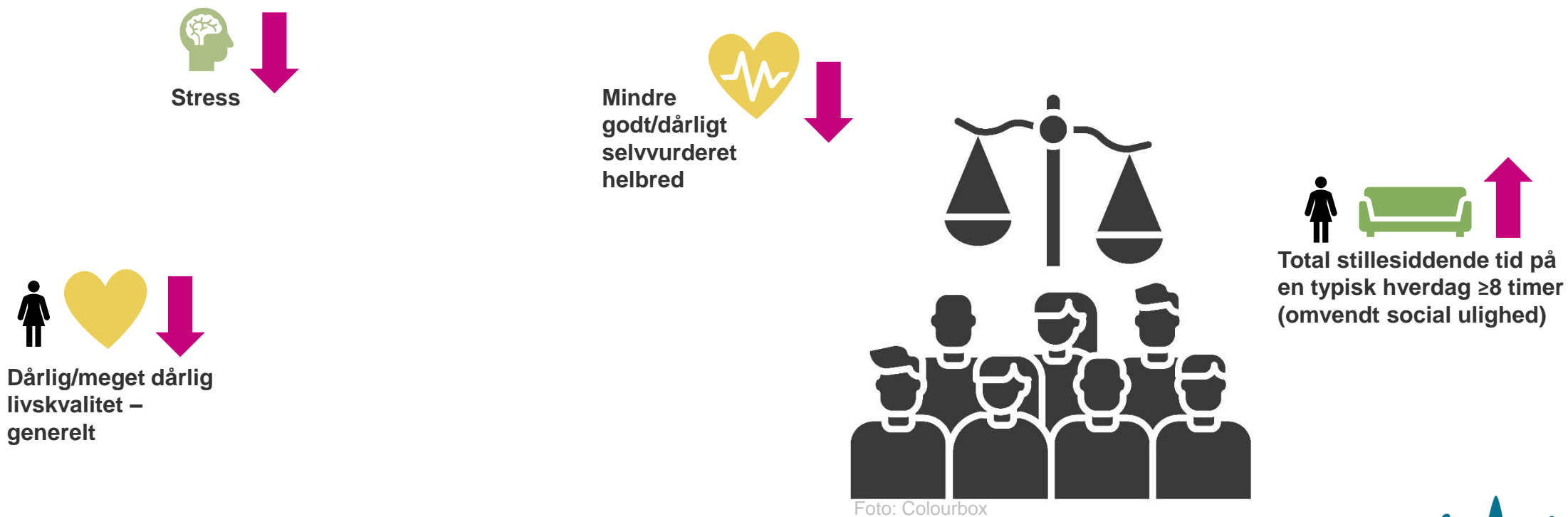
Ingen eller ikke entydig ændring i social ulighed

Foto: Colourbox

Social ulighed, Region H – Udvikling:

Ændringer i social ulighed

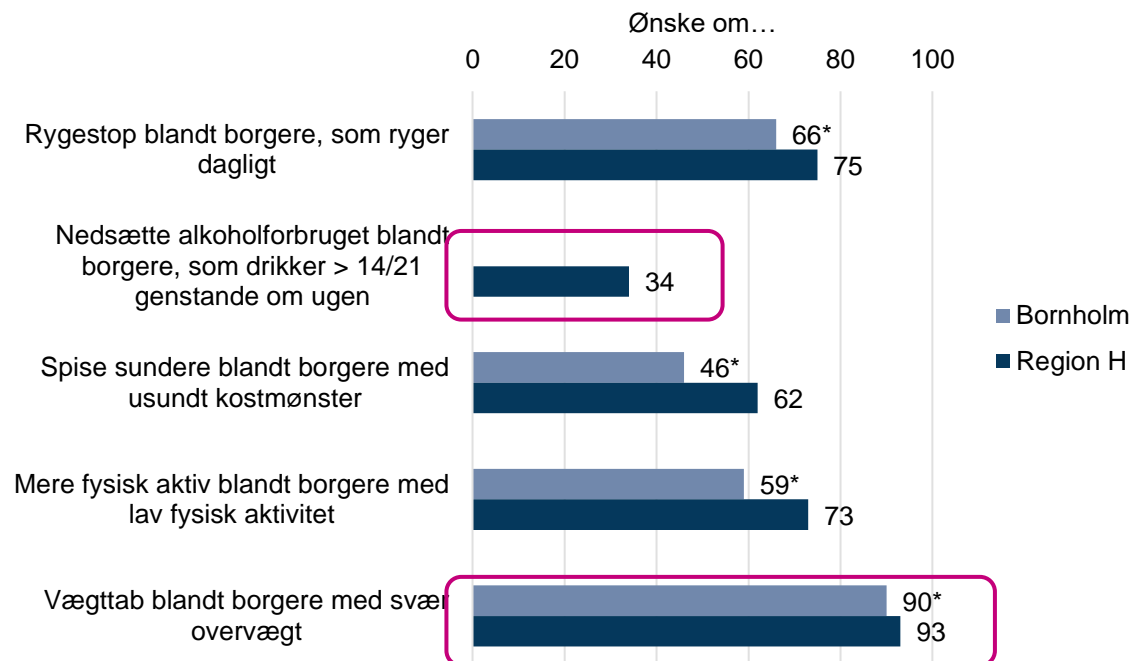
Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Motivation og forebyggelse

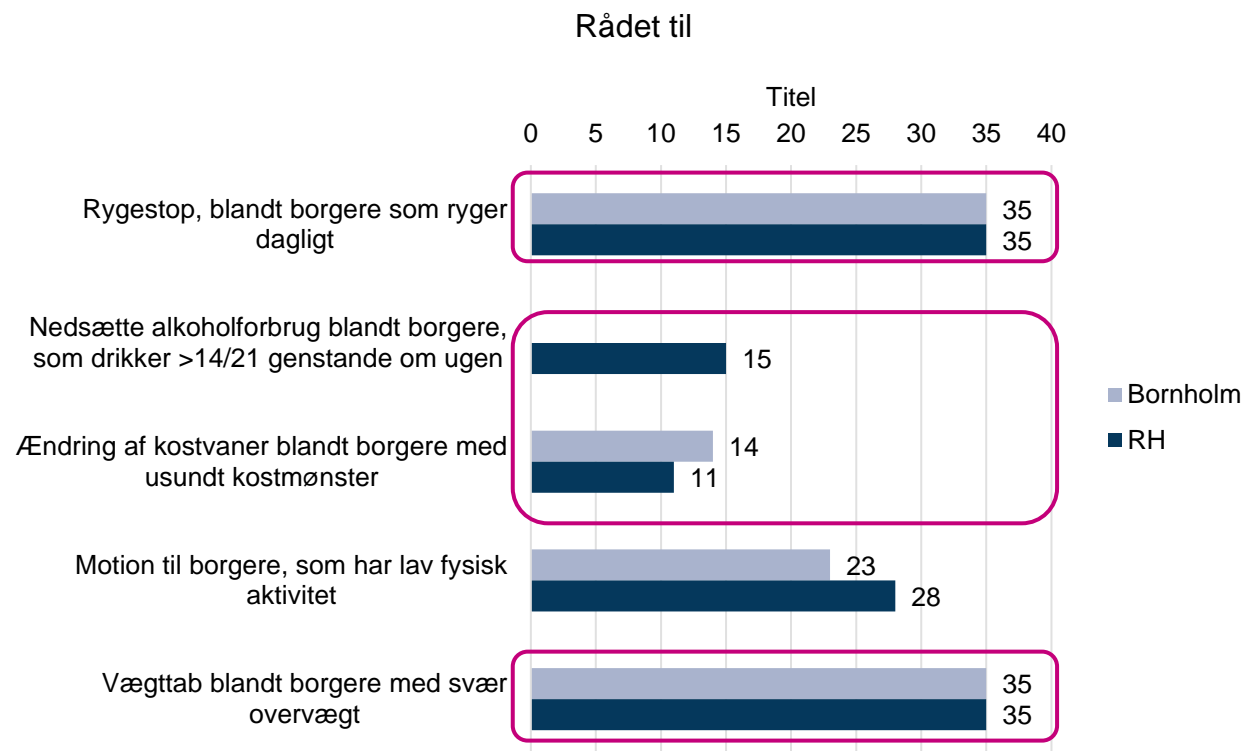
Ønske om adfærdsændring eller vægttab, 2021

Ønsker hjælp til ændring:

- Rygning: 48 %
- Alkohol: 23 % (RH)
- Kost: 43 % (RH)
- Fysisk aktivitet: 47 %
- Vægt: 46 %

Forebyggelse hos egen læge blandt borgere med uhensigtsmæssig sundhedsadfærd

Hvem bliver rådet til adfærdændring af den praktiserende læge?

- Mænd
- Ikke vestlig baggrund
- Kortere uddannelse
- Langtidssyge

Hvordan skal vi forebygge? Lidt om Forebyggelseslaboratoriet...

BAGGRUND

- Etableret af Danske Regioner i 2018 som et nationalt initiativ med udgangspunkt i regionernes generelle forskningsforpligtelse og rådgivningsforpligtelsen specifikt i forhold til forebyggelse (Sundhedsloven § 119).

FOREBYGGELSESLABORATORIET ARBEJDER MED

- Skabe og dele viden om effektive forebyggelsesindsatser
- Styrke netværk på tværs af sektorer og bygge bro mellem forskning og praksis
- Forskning indenfor forebyggelsesområdet – bl.a. i samarbejde med kommuner

FOREBYGGELSESLABORATORIET TILBYDER

- Rådgivning og sparring om effektiv forebyggelse, evaluering af indsatser og forskningsmetoder
- Samarbejde om fælles forskningsprojekter – herunder fundraising

KONTAKT

✉ anders.blaedel.gottlieb.hansen@regionh.dk (projektleder)

Læs mere på: www.forebyggelseslaboratoriet.dk

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Opsamling

Hvad er blevet **bedre** siden 2017

- Færre har dårlig eller meget dårlig livskvalitet
- Lidt færre føler sig stressede (**men stadig 25 %**)
- Lidt færre har mindre godt eller dårligt selv vurderet helbred (**men stadig 20 % og flere end i RH**)
- Færre ryger dagligt (**men stadig flere end i RH**)
- Færre rusdrikker
- Andelen af unge med svær overvægt er faldet

Hvad er blevet **værre** siden 2017

- Lidt flere føler sig ensomme
- Flere unge bruger e-cigaretter
- De unge bruger røgfri tobak
- Andelen af borgere over 35 år med svær overvægt er steget

Tak for opmærksomheden

Spørgsmål?

På regionh.dk/sundhedsprofilen finder I:

- Rapporter, nøgletalspublikationer
- Supplerende opgørelser
- Spørgeskemaet bag undersøgelsen
- Faktaark for kommuner og region
- Materiale fra tidligere sundhedsprofiler

Skriv til os: sundhedsprofil@regionh.dk